

POSUDEK

rigorózní práce Mgr. Marcely Rudišové

„Rodičovská zodpovědnost.“

Autorka předložila rigorózní práci v rozsahu 101 stran výkladového textu. Systematika práce je správně zvolena. Odpovídá záměru autorky, který spočívá v zodpovězení některých teoretických a praktických otázek institutu rodičovské zodpovědnosti s náhradní rodinnou péčí. Svůj výklad prohlubuje rozбором některých zahraničních postupů a úprav náhradní rodinné péče a úvahami *de lege ferenda*. Výklad je rozdělen do devíti kapitol, autorka postupuje od rozboru otázek obecných k problematice speciální, týkající se především společensko právních otázek náhradní rodinné péče.

V první kapitole se autorka věnuje problematice „nesení“ rodičovských práv a povinností samotnými rodiči a jejich výkonem. Zabývá se zejména zákonnou povahou rodičovských práv a povinností plynoucích rodičům přímo ze zákona a s tím související otázkou, zda je možno se těchto práv a povinností „vzdát“. Autorka uvádí argumentaci proč toto možné není. Jde o velmi důležité a praktické otázky, které ovšem v poslední době nejsou plně zodpovězeny v souvislosti s právní úpravou tzv. utajených porodů a instalování „baby-boxů“. Autorka ovšem tuto práci napsala a odevzdala dříve, než k těmto „novinkám“ došlo. Bylo by ovšem vhodné při ústní obhajobě práce se k těmto otázkám vrátit, jde totiž o stěžejní problematiku vzájemného právního postavení rodiče a jeho dítěte.

Dále v této úvodní kapitole autorka spíše popisuje obsah rodičovské zodpovědnosti. Podrobný rozbor jednotlivých práv a povinností vytvářejících soubor naplňující institut rodičovské zodpovědnosti, podává autorka v dalších kapitolách. V této první kapitole pak autorka pokračuje logicky v rozboru právních důvodů vedoucích k tomu, že rodič nositelem rodičovské zodpovědnosti není – zejména jí jde o zásahy státních orgánů – soudů do výkonu rodičovské zodpovědnosti. Za potřebné považovala autorka se v této úvodní kapitole ještě zabývat pojmem „nezletilý“.

V dalších kapitolách se autorka věnuje právům a povinnostem rodičů jež spočívají v péči o dítě, zastoupení a správně jmění dítěte. Zejména podstatně rozebírá autorka problematiku správy jmění dítěte a upozorňuje na některá teoretická i praktická úskalí ve

vztahu vyživovací povinnosti k dítěti na jedné straně a na straně druhé nakládání s jméním dítěte (v rámci povinnosti rodiče toto jmění spravovat).

Další kapitoly autorka věnuje záměru své práce, rozboru rodičovské zodpovědnosti v jednotlivých formách náhradní rodinné péče. Výklad je podán svědomitě. Pokud jde o osvojení zabývá se autorka spíše jen otázkami souvisejícími se souhlasem rodiče k osvojení – tj. podstatnou otázkou výkonu rodičovské zodpovědnosti. Ke str. 43 mám ovšem připomínku – poslední věta třetího odstavce na str. 43 neuvádí přesně, kdy nelze souhlas odvolat. Nemožnost odvolání tohoto souhlasu je dána jen tehdy, když dítě bylo umístěno do preadopční péče rozhodnutím orgánu sociálně právní ochrany dětí.

Stručně bych upozornila na výklady podané v dalších kapitolách, které uvádějí výkon práv plynoucích z rodičovské zodpovědnosti do širšího právního rámce. Zejména lze uvítat výklad podaný v sedmé kapitole v sociálně právní ochraně dětí. Zejména je zde vhodně uváděna teoretická a praktická problematika postavení orgánů sociálně právní ochrany (v rámci veřejného práva) a ochrany soudní.

Konečně bych zhodnotila pozitivní přínos této práce, který je obsažen ve výkladu ad 7.3. sedmé kapitoly „Srovnání českého práva s právem v tradičních demokraciích v oblasti sociálně právní ochrany dětí“ a dále pak kapitolu devátou informující o projektech tzv. profesionální pěstounské péče. Tu bych ovšem ráda upozornila autorku, že event. zavedení těchto modelů bude vyžadovat de lege lata i de lege ferenda řadu úvah o postavení rodiče dítěte (jeho rodičovské zodpovědnosti) a jeho vztahu k profesionálnímu pěstounovi, event. právnické osobě a státním orgánům (?) organizujícím a kontrolujícím tuto pěstounskou péči. K tomu by též mohla autorka rigorózní práce uvést svůj názor.

Celkově hodnotím předloženou rigorózní práci kladně, jako splňující předepsané požadavky. Autorka prokázala, že zkoumanou právní problematiku dobře ovládá, že je schopna teoretických úvah i rozboru praktického dopadu pozitivní právní úpravy. Proto práci k ústní obhajobě doporučuji.

V Praze dne 20. prosince 2005

Doc. Dr. Senta Radvanová, CSc.
konzultant rigorózní práce